

SO'FI OLLOYOR ASARLARIDAGI PEDAGOGIK G'OYALAR TAHLILI

Kotibov Rustamxon Bositxon o'g'li

Namangan davlat universiteti erkin tadqiqotchisi

***Annotatsiya:** Maqolada So'fi Olloyorni asarlarida aks etilgan pedagogik g'oyalarning o'zbek ta'lim tizimiga ta'siri tahlil qilinganda, uning fikrlari va qarashlari o'zbek ta'limining qanday yonalishlarda o'zgarishlarga olib kelishi, talabalarning o'zlashtirilganlik darajasini oshirishi.*

***Kalit so'zlar:** O'qitish usullari, Ta'lim tizimi, O'zgarishlar, O'qitish metodlari, O'zbekistonda ta'lim sharoitlari, O'quv jarayoni.*

So'fi Olloyorning asarlari o'quvchilarni o'ziga xosligini, rivojlangan insoniy xususiyatlarni, o'z-o'zini o'rganish va tafakkur qilish qobiliyatlarini yuksaltishga qaratilgan. O'zbek ta'lim tizimida bu pedagogik qarash asosida yaratilgan maktablarda o'quvchilarga adabiyotlar, san'at, fikr va madaniy asarlar bilan tanishish imkoniyati beriladi. Ular o'z fikrlarini ifoda qilish, o'z qarashlarini bildirish, o'z o'ylarini shakllantirish jarayonida mustaqil bo'lish imkonini topadi.

Bundan tashqari, So'fi Olloyorning pedagogik qarashlari asosida ta'lim jarayonida tarbiya va madaniyatning yuksalishi ham o'zgaradi. Bu pedagogik qarashlarning o'zlashtirish, o'z-o'zini o'rganish va xotirani rivojlantirish jarayonlari orqali o'quvchilarga adabiyotlar va ma'ruzalar orqali tarbiya va madaniyat bilimini oshirish imkonini beradi.

Jamiyatning talabalar ustida ma'naviyat va etika qoidalariga e'tibor berishga qaratilgan So'fi Olloyorning asarlari, o'zbek ta'lim tizimida o'quvchilarga yuqori ma'naviyatli qiyofalar bilan donashish imkoniyatini beradi. Bu esa jamiyatning o'quvchilarga yaxshi inson bo'lish, uning qadriyatlariga e'tibor qilish va xayrlilarga qarashini oshirishga qaratilgan.

Bular bilan birga, Soʻfi Olloyorlik pedagogikasining oʻzbek taʼlim tizimiga taʼsiri rivojlanish va oʻquvchilarning shaxsiy va jamiyatga foydali boʻlishlari yoʻnalishida muhim hisoblanadi. Bu pedagogik qarashlar oʻquvchilarni yuqori intellektual va maʼnaviy darajaga olib chiqishda muhim ahamiyatga ega boʻlib, ularning oʻzlarini va dunyoni tushunish, isteʼmol qilish va yaratish qobiliyatlarini oshirishga yordam beradi.

Oʻzbekiston taʼlim tizimida pedagogik qarashlarni tashkil etish va ularni amalga oshirishda kutilgan oʻzgarishlarni tushunishga yordam beradi. Maqolada quyidagi yoʻnalishlarga eʼtibor berilishi mumkin: Pedagogik qarashlarning tarixi oʻzgarishlari: Maqolada oʻzbek taʼlim tizimida pedagogik qarashlar tarixi boʻyicha kuzatish va ularning oʻzgarishlarini oʻrganish mumkin. Tarixiy oʻzgarishlar, taʼlimning turli davrlarida oʻziga xos boʻlib kelganligi sababli, hozirda oʻzbek taʼlimida amalga oshirilayotgan pedagogik qarashlar bilan taqqoslab chiqish imkonini beradi.

Xalqaro taʼlim standartlari bilan solishtirish: Oʻzbekiston taʼlim tizimida xalqaro taʼlim standartlari bilan solishtirilgan pedagogik qarashlarning taʼsiri oʻrganilishi kerak. Xalqaro standartlar bilan solishtirish, oʻzbek taʼlim tizimining dunyo standartlariga muvofiqligini aniqlashga imkon beradi.

Yangi texnologiyalardan foydalanish: Maqolada, oʻzbek taʼlim tizimida yangi texnologiyalardan, masalan, internetdan, interaktiv darsliklardan, videolar va onlayn taʼlim platformalaridan qanday foydalanishning oʻzbek taʼlimida pedagogik qarashlarga taʼsirini oʻrganish mumkin.

Talabalarning oʻziga xos qobiliyatlarini oshirish: Oʻzbek taʼlim tizimida talabalarning oʻziga xos qobiliyatlarini oshirishga qaratilgan pedagogik qarashlar va ularning oʻqitish usullari tahlil qilinishi kerak. Bu, oʻzbek taʼlimida qobiliyatga koʻra taʼlimning tashkil etilishi va oʻqitish metodlarini aniqlashga yordam beradi.

Maktab-maktab, viloyat-viloyat oʻrtasidagi farqlar: Maqolada oʻzbek taʼlim tizimida viloyatlar va tumanlar boʻyicha pedagogik qarashlarning farqlarini tahlil qilish ham muhimdir. Bu farqlar, Oʻzbekistonda taʼlim tizimini boshqarish va uni takomillashtirishda katta ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Turgunov, S. T., and M. A. Umaraliev. "Development of professional skills and competencies of teachers." Tashkent" Sano-standart". Tashkent.–2012 (2012).
2. Турғунов, С. Т., and Л. А. Мақсудова. "Управление педагогическими процессами и технологиями." Тошкент: Sano-standart 48 (2012).
3. Turg'unov, S. T., Daniyarov, B. X., Umaraliyeva, M. A., Shodmonova Sh, S., Turg'unova Sh, M., & Tojiboyeva, H. M. (2012). O'qituvchilarning kasbiy mahorat va kompetentligini rivojlantirish. Toshkent: Sano-standart.
4. Турғунов, С. Т., Дониёров, Б. Х., & Аҳмаджонова, Н. (2011). Ўқитувчиларнинг касбий компетентлигини ривожлантиришда таълим муассасаси раҳбарларининг функционал вазифалари. Халқ таълими.–Тошкент, 5, 71-76.